

(/)

🏠 (/) > Diverse (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/diverse-84>)

> Bøger (<http://www.historie-online.dk/boger>)

> Anmeldelser (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5>) > Porten til verden - London



← **Forrige artikel** (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/diverse-84/den-korte-historie-om-england>)

Porten til verden - London

Kategori: Anmeldelser

Visninger: 930

Del artikel: **f** ([https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=http://www.historie-](https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/diverse-84/porten-til-verden-london)

[online.dk/boger/anmeldelser-5-5/diverse-84/porten-til-verden-london](http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/diverse-84/porten-til-verden-london)) **t**

(<https://twitter.com/home?status=>. Aktiviteten kan ses på [\[online.dk/boger/anmeldelser-5-5/diverse-84/porten-til-verden-london\]\(http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/diverse-84/porten-til-verden-london\)\) **in**](http://www.historie-</p></div><div data-bbox=)

([\[online.dk/boger/anmeldelser-5-5/diverse-84/porten-til-verden-london&title=\]\(http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/diverse-84/porten-til-verden-london&title=\)\)](http://www.linkedin.com/shareArticle?mini=true&url=http://www.historie-</p></div><div data-bbox=)

Michael Bregnsbo, Lars Kjær, Jørgen Sevaldsen

Porten til verden – London

Gads Forlag, 2021. 300 sider, 249,95 kr.

Af Henrik Gjøde Nielsen, direktør, forskningschef, Nordjyllands Kystmuseum

Herværende anmelder har det privilegium at have fået London som hjemby nr. 2, med fast domicil på High Holborn, behageligt tæt på alting. Og så ved man jo meget. Også, at man aldrig bliver færdig med London, og at der altid er noget nyt at opdage, lige om hjørnet. Den erkendelse bliver i høj grad bekræftet af Michael Bregnsbo, Lars Kjær og Jørgen Sevaldsens Porten til verden – London. Lad det være sagt med det samme: Det kan næppe gøres bedre. Porten til verden – London er både et helstøbt værk i sin egen ret om byens historie, og en kulturhistorisk rejseguide der redegør for de historiske forhold og politiske strømninger, der har præget og dannet byen gennem tiden, og dermed en nøgle til forståelsen af historie, arkitektur og monumenter i en af verdens mest besøgte byer. Bogen kan altså læses af både den historieinteresserede læser og af den rejsende, der gerne vil have en dybere indsigt i forholdene.

Porten til verden er meget veltilrettelagt, med sans for både helhed og detaljer, trykt på fornemt papir, gudskelov ikke glittet, og med fine detaljer som de små vignetter ved hvert hovedkapitels begyndelse, og naturligvis velillustreret. Indholdsmæssigt er bogen kronologisk opbygget i en række kapitler, der beskriver forholdene fra oldtid til nutid, og så meget nutid, at forfatterne også lige når at få Brexit og Covid19pandemien med. De enkelte kapitler er uden årstalsangivelser, men titlerne giver et vink: Den imperiale smeltedigel, Romernes London, Angelsaksernes og danskernes London, Middelalderens London, Fra reformation til restauration, Verdens største by, Hovedstad for et verdensimperium, Under angreb – 1. og 2. verdenskrig, Planlægningens begrænsninger og endelig Globalisering og nyliberalisme. Bogens fokus angives for så vidt allerede i bogens første sætning (s. 7): "I London kommer man ansigt til ansigt ikke blot med Storbritanniens, men med hele den globaliserede verdens historie." Herefter får man et hurtigløb gennem Londons historie (s. 10-15), hvorefter forfattere og læser tager fat på de dybe spadestik, i en tekst der er forsynet med videnskabeligt apparat, så den interesserede oplyses om, hvor man kan læse mere. I udgangspunktet er det nu ikke nødvendigt.

Balancen mellem billed- og brødtekst er perfekt. De to typer tekst supplerer hinanden på fortrinlig vis, uden at man gentager den ene del i den anden, men således, at hver billedtekst i sig selv bidrager til læsningen. Et godt eksempel er beskrivelsen af Albert Memorial i Kensington Garden (s. 148), der hører til en af de længere billedtekster, der modstilles af foto og beskrivelse af Queen Victoria Memorial på The Mall ved Buckingham Palace (s. 167). Så har vi både mand og kone med. Sammen med tekster som ved fotografiet af Tower Bridge (s. 132), hvor broen sættes i perspektiv med omtalen af den særlige britiske modernitet, der er forbundet med stærke historiske traditioner, bidrager billedteksterne således i sig selv til både bogen og forståelsen af byen. Det samme gør sig gældende med Harry Becks banebrydende design af London Undergrounds kort fra 1931 (s. 182), der bygger på en enkel og genial erkendelse af, at kortet over undergrunden ikke behøver at vise de enkelte linjers faktiske forløb, men blot hvordan man kommer fra a til b, evt. via c. Designet anvendes fortsat.

Nu er selv London jo ikke idel lykke og succes historier, hvilket at citat af den danske arkitekt Steen Eiler Rasmussen, som også har skrevet en bog om London udkommet i forskellige versioner 1934-1982, og som forfatterne villigt vedgår inspiration fra (s. 9), minder om. Den elendighed, der kendes fra Dickens' London (som i hovedsagen blev bombet under Blitzten i 2. verdenskrig) og senere elendige boligområder, søgte man fra slutningen af 1950'erne og starten af 1960'erne særligt i City og Østlonden at imødegå ved at lade de uordnede samlinger af husblokke, gamle og nye og lave og høje, erstatte af højhusbyggeri. Her til bemærkede Steen Eiler Rasmussen (s. 224): "Nu kan folk sidde højt oppe i hygiejniske lejligheder og nyde en fri udsigt. Men er det lykken? Er det mere vigtigt end fortroligheden og det gode naboskab i den lille gade." Tjæ... Londons byplan, eller mangel på samme, er omdiskuteret; planerne om en tilbygning til The National Gallery på Trafalgar Square fik i 1984 selve kronprinsen,



Prins Charles, til at blande sig; han havde hellere set, at man ryddede hele Trafalgar Square og begyndte forfra, fremfor den planlagte tilbygning, som Prins Charles betegnede (s. 252) som "en afskyelig brandbyld i en elsket og elegant vens ansigt."

Men bogen indeholder selvsagt mere og andet end diskussioner om byudvikling, byplaner og byfornyelse, selvom disse forhold netop kendetegner Londons historie, hvor der i modsætning til andre verdensbyer ikke har været en stærk kirke, konge eller kejser, der har domineret byplanlægningen. Ikke desto mindre har også de britiske magthavere formet og omformet London, sammen med katastrofer, brande osv., men formet og omformet byen, netop også for at vise, at London både var porten til verden og centrum i et verdensimperium. Forfatterne, og dermed læseren, kommer omkring såvel de store monumenter som de mange kroge i London og i byens historie i en grad, så man imponeres. Herværende forfatter brugte f.eks. en formiddags tid på at lokalisere resterne af et romersk bad, i en baggård ved Themsen, nede af trappen, med indsigt til ruinerne bag nogle små ruder; baggården er i øvrigt et af de få steder, hvor man kan opleve at være alene i London. (Et andet er, hvis man tager trappen op til toppen af tårnet i Tower Bridge, på nordsiden.) Men selv den detalje genfinder man i bogen.

Bogens kapitler er stofmættede, og man bør tage sig tid til at læse den, fra perm til perm. Er der perioder, som har den enkelte læsers særlige interesse, kan man naturligvis vælge at læse det pågældende kapitel. Men man bør ikke snyde sig selv. Det er trods alt lettere at få overblik over London i bogen, end det er at få overblik over London i London. Hvis man kender London, i den udstrækning det nu er muligt, så kommer man efter at have læst Porten til verden til at kende London endnu bedre. Og hvis man ikke har været i London, er jeg sikker på, at man får lyst til at komme der, når man har læst Porten til verden. Husk at tage bogen med.

[Historie-online.dk, den 9. juni 2021]

← **Forrige artikel** (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/diverse-84/den-korte-historie-om-england>)

SE RELATEREDE ARTIKLER



(<http://www.historie-online.dk/boger/russiske-joeder-i-koebenhavn-1882-1943>)
